

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG LEGFELSŐBB BÍRÓSÁGA

mint felülvizsgálati bíróság

Gfv. IX.30.009/2010/5.szám

A Magyar Köztársaság nevében!

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság a dr.Eszlári György ügyvéd által képviselt **felperesnek**, dr. Hegyeshalmi Zoltán ügyvéd által képviselt **alperes** ellen kölcsön visszafizetése iránt a Miskolci Városi Bíróságnál 22.G.23.615/2008. szám alatt indult és a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróságnál 2.Gf.40.273/2009/3. számú ítéletével befejezett perében az említett számú másodfokú határozat ellen az alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 2.Gf.40.273/2009/3. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 nap alatt 62.500 (Hatvankettőezer-ötszáz) forint felülvizsgálati perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen további jogorvoslatnak nincs helye.

I n d o k o l á s :

A felülvizsgálati kérelem szempontjából irányadó tényállás szerint a peres felek a Plaza építésével összefüggő kivitelezési munkák során mint a G S vezette gazdálkodó szervezet alvállalkozói kerültek egymással kapcsolatba. Az építkezésen a kisebb volumenű anyagok biztosítása az alvállalkozók feladata volt. G S jelezte, hogy fedezet hiányában a vállalt építési munka elkészülte késedelmet szenved, az alperes maga is pénzhiánnyal küszködött, ezért az alperes egyik ügyvezetője a felperes ügyvezetőjéhez B I fordult a szükséges fedezet biztosítása érdekében. (G S 13. számú jegyzőkönyvbe foglalt tanúvallomása.) A felperes ügyvezetője, az alperes egyik ügyvezetője, - S S - és G S az alperes irodájában tárgyalásokat folytattak, de jelen volt az alperes másik

ügyvezetője K-né K M is, aki a tárgyalásokba nem folyt bele. Ugyanekkor a felperes ügyvezetője 1,000.000 Ft készpénzt adott át S S-nak az alperes egyik ügyvezetőjének, aki azt továbbadta a másik ügyvezetőnek K-né K M-nak és egyben megkérte nevezettet, hogy az összegről állítson ki bizonylatot. K-né K M aláírásával és az alperes cégbélyegzőjével igazolta, hogy a felperes 1,000.000 Ft-ot adott át az alperesnek anyagvásárlási előleg címén, amely összeget a Plaza építésénél anyagvásárlásra kell felhasználni. Ugyanezen az elismervényen dátum nélkül S S az alperes másik ügyvezetője ugyanilyen célra további 1,000.000 Ft átvételét igazolta. A felvett 2,000.000 Ft-ot nem vitásan az alperes használta fel a megjelölt célra.

A fizetési meghagyással indult, majd az alperes ellentmondása folytán perré alakult eljárásban a felperes kölcsön címén 2,000.000 Ft tőke és annak kamatai megfizetésére kérte az alperest kötelezni. A keresetét további, a felülvizsgálati eljárásban már nem releváns jogcímeken is előterjesztette.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Azzal védekezett, hogy a perbeli összeget nem a felperes, hanem Bukovenszki István magánszemély nyújtotta S S magánszemélynek, a magánszemélyek közötti kölcsönszerződés teljesítésére az alperes nem kötelezhető. Hivatkozott arra, hogy a 3/F/1. sorszám alatt csatolt, az egyik ügyvezetője által aláírt átvételi elismervény nincs cégszerűen aláírva, ezért az "érvénytelen", így a felek közötti kölcsönszerződés létrejöttének bizonyítására nem alkalmas.

Az elsőfokon eljáró Miskolci Városi Bíróság a 22.G.23.615/2008/18. számú ítéletében a keresetet elutasította.

A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság a felperes fellebbezése folytán hozott 2.Gf.40.273/2009/3. számú ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és az alperest kölcsön címén a kereset szerint marasztalta. Megállapította, hogy a 2000. március 20-án kelt elismervény az alperes részéről valóban nem volt cégszerűen aláírva, annak tartalma azonban a Pp. 3. §-ának (5) bekezdése szerint a szerződés létrejöttének és alanyainak a bizonyítékául szolgálhat

A másodfokú bíróság az elsőfokú eljárásban beszerzett bizonyítékok mérlegelése alapján bizonyítva látta, hogy a kölcsönszerződés a peres felek mint gazdálkodó szervezetek között jött létre. Megállapította, hogy a 3/F/1. sorszám alatt csatolt bizonylat tartalma szerint az összeg átadására a felek mint gazdálkodó szervezetek között került sor, ezért ha az ügyvezetők a tárgyalások során korábban magánkölcsönben állapodtak volna meg, a megállapodás tartalmát végül közösen akként módosították, hogy a kölcsönszerződést gazdálkodó szervezetek közötti jogügyletnek

minősítették. A kölcsön célja a cégek által vállalt vállalkozási tevékenységhez szükséges összeg biztosítása volt, és azt ténylegesen is az alperes használta fel. A további 1,000.000 Ft-ot ugyanilyen céllal vette át az alperes Surin Sándor nevű ügyvezetője, ezért a szerződést a Ptk. 523. §-ának (1) bekezdése szerint az alperes mint adós köteles teljesíteni. Annak, hogy a felek könyvelése a fenti pénzmozgást nem tartalmazta a másodfokú bíróság nem tulajdonított jogi jelentőséget.

A jogerős ítélet ellen az alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelyben - tartalma szerint - annak hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte. A másodfokú bíróság által elkövetett jogszabálysértést a Pp. 206. §-ában írt, a bizonyítékok mérlegelésére vonatkozó jogszabály megsértésében jelölte meg.

Előadta, hogy a másodfokú bíróság a bizonyítékok okszerűtlen mérlegelésével jutott arra a téves következtetésre, miszerint a peres felek között jött létre a kölcsönszerződés. A 3/F/1. sorszám alatt csatolt elismervényből nem vonható le az a következtetés, hogy az a peres felek közötti megállapodást tartalmazza. Az irat egyébként "érvénytelen", ezért az ügylet megítélésénél csak az egyéb bizonyítékok, a jelenlévők és közreműködők nyilatkozatai vehetők figyelembe. G S tanúvallomása szerint a szerződés két magánszemély közötti ügylet volt, ezzel ellentétes bizonyíték a perben nem merült fel.

Abban egyetértett a másodfokú bírósággal, hogy a könyvelési mulasztásoknak az alperesi oldalon nem volt jogi jelentősége, álláspontja szerint azonban az ugyanilyen mulasztásoknak jelentőséget kell tulajdonítani a felperesi oldalon. Ha a felperes kölcsönt folyósított volna, úgy a kölcsönadott összegnek hiányként kellett volna jelentkeznie a könyvelésében. A kölcsönadó oldaláról a könyvelésnek a valós gazdasági eseményeket kell tartalmaznia. A kölcsönadott összeg a felperes könyvelésében nem szerepelt, ezért részéről kölcsön nyújtására nem is kerülhetett sor.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban tartását kérte.

-.-.-

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Pp. 206. §-ának (1) bekezdése szerint a bíróság a tényállást a felek előadásának és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak az egybevetése alapján állapítja meg, a bizonyítékokat a maguk összességében értékeli és meggyőződése szerint bírálja el. A Pp. 206. §-a (1) bekezdésének megsértését sérelmező felülvizsgálati kérelem ezért csak akkor lehet alapos, ha

a másodfokú bíróság által megállapított tényállás iratellenes, hiányos, önmagával vagy a bizonyított tényekkel ellentmondásban áll, továbbá, ha a bizonyítékok kirívóan okszerű mérlegelésével jut helytelen következtetésre.

A másodfokú bíróság ítélete azonban mentes a fenti hibáktól és hiányosságoktól. Tény, hogy az alperes nevében szerződést csak két ügyvezető együttesen írhatott alá. A perbeli esetben azonban a felek írásbeli szerződést nem kötöttek. A Ptk. 216. §-ának (1) bekezdése szerint a szerződést jogszabály eltérő rendelkezése hiányában akár szóban, akár írásban meg lehet kötni, sőt a szerződési akaratot ráutaló magatartással is ki lehet fejezni. A kölcsönszerződésre a jogszabály írásbeli alakot nem rendel, ezért a kölcsönszerződés szóban, sőt ráutaló magatartással is megköthető gazdálkodó szervezetek egymás közötti viszonyában is. A perbeli kölcsönszerződés megkötésénél G S tanúvallomása szerint a peres felek szervezeti képviselői - az alperes részéről tárgyaló félként S S - és a tanú volt jelen, viszont a helyszínen tartózkodott az alperes másik ügyvezetője K-né K M is, aki maga a tárgyalásokba nem folyt bele. A tanú vallomása szerint az 1,000.000 Ft-ot S S ügyvezető vette át a felperestől, azt nyomban tovább adta a másik ügyvezetőnek, aki a cég nevében és bélyegzőjének felhasználásával arról átvételi bizonylatot állított ki. A 3/F/1.sz. bizonylat tartalmazta a szerződő felek pontos megjelölését, az átvett összeget és a felhasználás célját, így a másik ügyvezető is tudomásul vette a kölcsönszerződés megkötését, illetőleg azzal egyetértett. A fentiek szerint tehát a kölcsönszerződés az alperes részéről két ügyvezető eljárásának eredményeként keletkezett, ezért az alperes nem hivatkozhat alappal arra, hogy a szerződés csupán egy ügyvezető eljárása miatt érvényesen nem jött létre.

Alaptalanul állította az alperes, hogy a fenti elismervény bizonyítékként nem vehető figyelembe.

Az átvételi elismervény mint okirat valóban nem minősül a Pp. 196. § (1) bekezdés d/ pontja szerinti teljes bizonyító erejű magánokiratnak.

A Pp. 3. §-ának (5) bekezdése szerint a bíróság - törvény eltérő rendelkezése hiányában - polgári perben alakszerű bizonyítási szabályokhoz, a bizonyítás meghatározott módjához nincs kötve, szabadon felhasználhat minden bizonyítékot, amely a tényállás megállapítására alkalmas. Így a Pp.199. §-ára figyelemmel ez az okirat is a mérlegelés alá eső bizonyítékok körébe tartozik. A magánokirat valódiságát, hamisítatlanságát az alperes sem vonta kétségbe, tehát annak tartalmát értékelni kellett a bizonyítás anyagában. A vitás elismervény tartalma - amelyet az alperes mindkét ügyvezetője ismert és ez alapján a felperes teljesítését elfogadták - alkalmas volt annak bizonyítására, hogy a felperes teljesítését megalapozó szerződés a peres felek mint gazdálkodó

szervezetek, nem pedig az ügyvezetőik, mint magánszemélyek között jött létre. A további 1,000.000 Ft átvétele a másik ügyvezető részéről történt, de az elismervényen korábban már feltüntetett feltételekkel, azaz, hogy a két gazdálkodó szervezet egymás között jogviszonya keretén belül történt a pénz átadása.

K-né K M tanú a 16. számú jegyzőkönyvbe foglalt vallomásában úgy nyilatkozott, hogy az általa átvett 1,000.000 Ft-ot az átvételi igazolás elkészítése után az alperes páncélszekrényében helyezte el. Arra, hogy ha az összeg átadása két magánszemély között történt, úgy miért állítottak ki arról a cég nevében bizonylatot, és miért helyezték el az összeget a cég páncélszekrényében, a kihallgatott ügyvezetők érdemi magyarázatot nem adtak.

S S-nak az alperesi ügyvezetőnek a vallomására tényállást alapítani csak akkor lehetett, ha az általa elmondottakat egyéb bizonyítékok alátámasztották. Nevezettnek a 10. sorszámú jegyzőkönyvbe foglalt előadásában a pénz átvételének többféle jogcímét jelölte meg, nevezetesen, hogy az G S teljesítésének biztosítékeként került a birtokába, ekkor még azt is tagadta, hogy jelen volt a bizonylat kiállításánál. Utóbb elismerte, hogy a bizonylat kiállításánál is jelen volt továbbá, hogy a pénzt is ő vette át, állítása szerint azonban az összeg befektetés címén került a felperesi ügyvezetőtől a birtokába, végül pedig úgy nyilatkozott, hogy az összeget magánszemélyként kölcsön címén vette át, majd tagi kölcsönként tovább adta az általa vezetett alperesnek. Arra azonban, hogy a tagi kölcsönt mikor kapta vissza az alperestől nyilatkozni nem tudott, az alperes erre bizonyítást nem ajánlott fel, holott a saját nyilvántartásaiban a tagi kölcsön nyújtásának, valamint visszafizetésének mindenképpen nyomának kellett lennie. G S tanú - akinek vallomására az alperes következetesen hivatkozott - a 13. sorszámú jegyzőkönyv 4. oldalának ötödik bekezdésében már nem zárta ki, hogy nem két magánfél, hanem a cégek között jött létre a kölcsönszerződés, így vallomása e vonatkozásban nem mondott ellent a már ismert korábbi bizonyítékoknak, és nem támasztotta alá az alperes, illetőleg S S által elmondottakat.

Helytállónan állapította meg a másodfokú bíróság, hogy a felek nyilvántartásai hiányosságainak a számviteli törvény esetleges megsértésének az ügy mikénti elbírálása szempontjából nincs jogi jelentősége, bármelyik fél sérti meg a számvitel rendjét, annak e per keretein kívül eső egyéb jogkövetkezményei lehetnek.

A kifejtettekre figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 2.Gf.40.273/2009/3. számú ítéletét a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése szerint hatályában fenntartotta.

Az alperes felülvizsgálati kérelme sikertelen volt, azért a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése szerint köteles a felperesnek a

felülvizsgálati eljárással okozott költségét megtéríteni. A felperes felülvizsgálati perköltsége a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. §-a (2) bekezdésének a/ pontja és (5) bekezdése szerint felszámítható, az ÁFA-t is tartalmazó ügyvédi munkadíjat foglalja magában.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése szerint tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2010. február 23.

**Salamonné Dr. Solymosi Ibolya s.k. a tanács elnöke,
Gyöngyösiné Dr. Gyügyei Klára s.k. előadó bíró,
Dr. Lőrincz Györgyné s.k. bíró**

A kiadmány hitelül:

*bíróági írnok
(PBné)*